

Valentijn Vaccinatiesymposium, 10 februari 2023

Vaccinatietwijfel in Europa

Onderzoeksresultaten uit het VAX-TRUST project

Hedera, Vakgroep Sociologie, Universiteit Gent

Projectopzet en doelstellingen

7 regio's

“Vaccinatietwijfel begrijpen en aanpakken”

- Up-to date sociologische kennis over vaccinatietwijfel
- Inzicht verwerven in de interacties tussen zorgprofessionals en ouders met twijfels, alsook in de bijhorende uitdagingen
- Tool ontwikkelen

Fase 1: Vaccinatietwijfel in de algemene Europese bevolking

- 1) Kwantitatieve analyses op Europese data
- 2) Analyses van vaccin berichtgeving in de
traditionele/ alternatieve media

Resultaten kwantitatief luik

Corruptie in de gezondheidszorg

In landen waar smeergeld een wijdverspreid gegeven is in de gezondheidszorg, schatten mensen het belang en de effectiviteit van vaccins *lager* in.

Sociale cohesie

In landen waar mensen een groter vertrouwen stellen in elkaar en er veel sociale cohesie heerst, schatten mensen het belang en de effectiviteit van vaccins *hoger* in.

Verplichtend karakter vaccinatie

In landen waar vrijwel alle vaccins verplicht zijn, schatten mensen het belang en de effectiviteit van vaccins *lager* in.

Context doet er toe!

Fase 2: Vaccinatietwijfel bij ouders in de Vlaamse context

- 15 diepte-interviews met ouders met twijfels
- 39 diepte-interviews met zorgprofessionals (pediaters, CAM zorgkundigen, K&G medewerkers, CLB medewerkers, verpleegkundigen en huisartsen)
- Observaties van consultaties bij L'ONE

Perspectief van de ouders

Geen zwart-wit verhaal

- Continuum
- Vaccin-specifieke twijfels (MMR roept de meeste vragen op, Polio het minst)

Belang van duidelijkheid

- Wat is verplicht? vs. aanbevolen vs. additioneel
- Veranderingen in het vaccinatiebeleid

Belang van sociaal netwerk

Perspectief van de ouders

Belang van eerdere ervaringen

- Met vaccins
- Met vaccineren: manier van toedienen en erkenning van emoties
- Met de gezondheidszorg in het algemeen

Belang van visie op gezondheid

- Betere, minder schadelijke, manieren om immuunsysteem te boosten
- Gezondheid als individuele aangelegenheid

“[Vader en kind komen de consultatieruimte binnen voor het vaccinatiemoment] De arts vraagt aan de vader: ‘**Hoe gaat het met u? Heeft u vragen?**’ (...) Na toedienen van het vaccin **veegt de arts de tranen van het kind weg** en verontschuldigt zich tegen het kind waar de vader bij zit.’ – *Observatie 1*

Perspectief van de zorgverleners

Houding t.o.v. ouders met twijfels

- Grote variatie: sterk onbegrip tot begrip
- Afhankelijk van eigen visie op gezondheid en de institutionele context

Uitdagingen voor zorgprofessionals

- Ervaren moeilijkheden bij promoten van betalende vaccins (bv. Rota) uit bezorgdheid voor kwetsbare populatie
- Gebrek aan concrete tools

Ik moet wel zeggen als ik met heel **kwetsbare groepen** werk dat ik **de vaccins die zelf aangekocht moeten worden**, daar heb ik dan wel eens **moeite mee** omdat dat **financieel soms gewoon heel moeilijk is**. Ja en dan, zit ge vaak ook met zo ja uh... Kinderen die niet- **moeilijk afspraken nakomen..** Enfin ouders [lacht]. En uh, wat maakt dat dat schema dan helemaal uit balans geraakt. En dat dan eigenlijk de Rotarix dan ook, 't Rota vaccin, pff, ja dan is het over die leeftijdsgrenzen, hebben ze d'r één gehad. En dan denk ik ja [zucht] **laat dan maar effe vallen.** – Interview 31

Interactie tussen ouders en zorgverleners

Belang van vertrouwensrelatie

- Geen routinegesprek, individuele aanpak
- Open gesprekken worden geapprecieerd (voldoende aandacht voor neveneffecten)
- Ruimte voor uiten interesse in complementaire en alternatieve geneeskunde

Bad practices

- Te opdringerig, angst aanpraten
- Te belerend, autoritair
- Het onderwerp vermijden of als 'afgehandeld' beschouwen

Good practices

- Argumenten uit persoonlijke leefwereld
- Toestemming vragen om discussie aan te gaan
- Begrip aan de dag leggen

Conclusie

- Vaccinatietwijfel is complex en specifiek aan de situatie en het vaccin.
- Elke ouder heeft nood aan een verschillende benadering i.v.m. vaccinatie, aangezien verschillende oorzaken aan de basis liggen
- Aandacht voor reflexiviteit bij zorgprofessionals bevordert de relatie tussen zorgprofessional en patiënt.

VAX-TRUST
interventie

Toekomstplannen

*Interventie:
Ter beschikking
stellen van
e-learning
modules*

- Video-modules beschikbaar online via Kind en Gezin Academie
- Tips & info over vaccinatietwijfel bij ouders
- *Eind mei*
- Effectmeting over werking:
 - Mening van deelnemers wordt bevroegd in korte enquête

Interesse?

SCAN ME

Bedankt voor jullie aandacht!

Contact gegevens:

Esther Lermytte

EstherHannelore.Lermytte@UGent.be

Katrijn Delaruelle

Katrijn.Delaruelle@UGent.be

Wenst u meer informatie?

Geïnteresseerd in de publicaties van Vax-Trust?

Surf naar <https://vax-trust.eu/> of scan deze QR-code.

This project has received funding from the European Union's Horizon 2020 research and innovation programme under Grant Agreement No 965280.